

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Kulturális és Oktatási Bizottság

IDEIGLENES
2006/2087(INI)

26.6.2006

JELENTÉSTERVEZET

az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvről
(2006/2087(INI))

Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadó: Luis Herrero-Tejedor

PR\621413HU.doc

PE 376.333v01-00

Külső fordítás

HU

HU

PR_INI

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	8

PE 376.333v01-00

2/11

PR\621413HU.doc

Külső fordítás

HU

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvről (2006/2087(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvről szóló bizottsági közleményre (COM(2006)0035),
- tekintettel az EK-Szerződés II. részére,
- tekintettel az EK-Szerződés 195. cikkére,
- tekintettel az EK-Szerződés 211. cikkére,
- tekintettel az EK-Szerződés 308. cikkére,
- tekintettel az Alapjogi Charta 11., 41., 42. és 44. cikkére,
- tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre,
- tekintettel a Bizottsághoz intézett, „Az Európára vonatkozó ismeretek Bizottság által történő terjesztésének javítására irányuló cselekvési terv” című közleményre (SEC(2005)0985),
- tekintettel „A Bizottság hozzájárulása az elméleti útkeresési szakasz munkájához, és azon túl: D-terv a demokrácia, a dialógus és a diszkusszió érdekében” című bizottsági közleményre (COM(2005)0494),
- tekintettel az Európai Unió információs és kommunikációs politikáját érintő tevékenységekkel kapcsolatos új együttműködési keretről szóló bizottsági közleményről szóló, 2003. március 13-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az Európai Unió információs és kommunikációs stratégiájáról szóló, 2003. április 10-i állásfoglalására²,
- tekintettel az Európai Unió információs és kommunikációs stratégiájának végrehajtásáról szóló, 2005. május 12-i állásfoglalására³,
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,

¹ HL C 47 E, 2003.2.27., 406. o.

² HL C 64 E, 2004.3.12., 591.o.

³ HL C 92 E, 2006.4.20., 403.o.

- tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére és az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság, valamint az Alkotmányügyi Bizottság véleményére (A6-0000/2006),
- A. mivel a kommunikáció a részvételi demokrácia fontos eleme,
- B. mivel emiatt az EU demokratikus összetevőinek erőssége függ az intézményeket a polgárokkal összekapcsoló, európai szintű kommunikációs struktúráktól,
- C. mivel az európai választásokból és népszavazásokból származó tapasztalatok bizonyították, hogy a tudatos és az EU-val kapcsolatos kérdések iránt érdeklődő személyek nagyobb valószínűséggel vesznek részt, míg az információval nem rendelkezők valószínűleg nem vesznek részt,
- D. mivel jelenleg nincs európai közszféra, azonban igen élénk nemzeti közszférák léteznek; e nemzeti közszférák számos variációt tárnak fel a tekintetben, hogy az európai kérdéseket milyen mértékben tárgyalják, valamint hogy azoknak mi legyen a tartalmuk,
- E. mivel fontos javulás lenne, ha a nemzeti közszférákban az európai kérdések kiemelkedőbb szerephez jutnának,
- F. mivel az európai közszféra megteremtése érdekében az első lépés a nemzeti szférák elszigeteltségének európai kommunikációs intézkedéssel történő legyőzése lenne; mivel ez szorosan kapcsolódik a páneurópai vagy legalábbis nemzetek közötti médiastruktúrákhoz,
- G. mivel egyértelműen bebizonyosodott, hogy a polgárok az európai kérdésekkel kapcsolatban alultájékozottak, amint azt az Eurobarometer keretében végzett különféle közvélemény-kutatások tükrözik,
- H. mivel kommunikáció az átláthatóság, a polgárság és a közös értékek kérdéséhez is kapcsolódik,
- I. mivel a 2006. június 15–16-i Európai Tanács újra napirendre tűzte az alkotmányos reform kérdését,

Kommunikációs politika és az európai közszféra

1. szükségesnek tartja az EU és polgárai közötti kommunikáció javítását; ennélfogva támogatja az arra irányuló kísérletet, hogy jelentősen javítsák a polgárokkal folytatott kommunikáció megszervezésének módját; hangsúlyozza, hogy a jobb kommunikáció nem kárpótolhat az elégtelen politikákért, de jobban felfoghatóvá teheti a jelentős politikákat;
2. sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa az elsődlegesen a nemzeti, helyi és regionális médián keresztül felépített európai közszféra létrehozását, anélkül azonban, hogy szem elől tévesztené a minőségi nemzeti újságok által abban játszott szerepet, hogy elégséges mértékű tájékoztatást szentelnek az európai ügyeknek;

PE 376.333v01-00

3. megjegyzi, hogy az európai kommunikációs politika céljának nem a nemzeti közszférákkal versengő kommunikációs szféra megteremtése, hanem inkább a nemzeti tárgyalások EU szinten zajló tárgyalásokkal történő szorosabb összehangolása kell, hogy legyen;
4. sürgeti a Bizottságot, hogy a kommunikációs politika kialakításakor vegye figyelembe az EU információs és kommunikációs stratégiájáról szóló, 2005. május 12-i parlamenti állásfoglalásban szereplő konkrét javaslatokat;

A közös elvek meghatározása

5. támogatja az EU és polgárai közötti olyan kétirányú kommunikáció létrehozásának elgondolását, ami szorosabban képes és hajlandó odafigyelni arra, amit a polgárok Európáról mondani kívánnak; rámutat azonban arra, hogy nem tűnik ésszerűnek az az elgondolás, amely szerint a polgárok váljanak a részvétel és a párbeszéd motorjává, mivel nem nekik kellene az információknak utánajárniuk, hanem az információknak kellene eljutniuk a polgárokhoz;
6. nem tartja megfelelőnek, hogy az EP-t egy, az EU-s polgárokkal folytatott kommunikációját szabályozó magatartási kódexnek vessék alá;
7. sürgeti a Bizottságot, hogy az Európára vonatkozó információ és kommunikáció tekintetében tárja fel egy, az EK Sz. 308. cikkén alapuló, eredeti közösségi program elindításának lehetőségét annak érdekében, hogy javítsa az e területen meglévő intézményközi partnerségi mechanizmusokat; megállapítja, hogy amennyiben a Bizottság egy ennek megfelelő javaslatot terjeszt elő, a Parlament teljes egészében részt fog venni a program pontos tartalmának és hatályának meghatározásában és kidolgozásában;
8. azon a véleményen van, hogy – az európai kommunikációs politika hatályának meghatározása érdekében – erőteljesebben kell hivatkozni az Alapjogi Chartában megfogalmazott elvekre és értékekre;

A polgárok szerepének megerősítése

9. üdvözli a Bizottság által aziránt kifejezett óhajt, hogy Európa valamennyi szintre eljusson, azaz, hogy az európai kérdések nemzeti, regionális és helyi szintre kerüljenek az üzenet decentralizálása érdekében; üdvözli a Bizottság cselekvési tervét és elvárja annak pontos végrehajtását;
10. a régiókat és a városokat tartja az európai eszme polgárok közötti előmozdítása tekintetében leginkább megfelelő platformoknak és felszólítja a Régiók Bizottságát, hogy vegyen részt a jövőbeli kommunikációs politika végrehajtásában;
11. támogatja a nemzeti parlamentekben az európai kérdésekről folyó tárgyalások fokozására irányuló elképzelést;
12. hangsúlyozza a polgárok EU-s integrációval kapcsolatos tájékoztatásának jelentőségét;

úgy véli, hogy egy – Európára vonatkozó – bizonyos fokú egyetértés az EU-val folytatott sikeres kétirányú kommunikáció előfeltétele;

13. sajnálja, hogy megszűntek az erőteljes, sokszorozó hatással rendelkező olyan ágazati programok, mint például a Leonardo da Vinci, a Socrates és az Erasmus, mivel ezek az európai dimenzióra helyezik a hangsúlyt és megkönnyítik a nemzetek közötti hálózatok létrehozását;
14. azon a véleményen van, hogy a polgárok elérése érdekében fontos jobban kommunikálni és rámutatni az EU-s döntéseknek a mindennapi élettel kapcsolatos vonatkozására;

A média és az új technológiák felhasználása

15. hangsúlyozza a média – mint közvetítő, véleményformáló, és a polgár felé üzenetet hordozó – fontosságát a Bizottság által létrehozni kívánt európai közsférában;
16. felkéri a Bizottságot, hogy a lehető legnagyobb pontossággal határozza meg, hogy milyen szerepet kíván szánni a médiának és hangsúlyozza a nemzeti, regionális és helyi médiát a kommunikációs politikában szorosabban bevonó rendszer megtalálásának szükségességét;
17. üdvözli az EU-hírügynökség létrehozásáról szóló javaslat visszavonását;
18. azt ajánlja, hogy a Bizottság hagyományos és tömör nyelvezetet használjon a polgárokkal és a médiával folytatott kommunikáció során; úgy véli, hogy az EU-s szakzsargon ahelyett, hogy csökkentené, inkább növeli az EU-s intézmények és a polgárok közötti szakadékot;
19. azt ajánlja, hogy az európai kommunikációs ügyekkel kapcsolatban az európai intézmények és a média között teremtsek meg a rendszeres eszmecsereket;
20. a Bizottság felelősségét abban látja, hogy a megfelelően tájékozott vita alapjaként objektív, megbízható és pártatlan információt nyújtson az európai politikákról;
21. üdvözli, hogy az új technológiák tekintetében a fehér könyv összhangban van az EP-nek az EU információs és kommunikációs stratégiájáról szóló legutóbbi jelentésével;

Az európai közvélemény megértése

22. felkéri a Bizottságot, hogy tájékoztassa a Parlamentet az általa végzett konzultáció értékeléséről;
23. megkérdőjelezhetőnek tartja az európai közvéleménnyel foglalkozó megfigyelőközpont rövid időn belül történő létrehozását és úgy véli, hogy egy ilyen feladat elvégzése előtt még koordináltabban kellene felhasználni a már rendelkezésre álló adatokat és forrásokat;

Együttműködés

PE 376.333v01-00

24. felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki konkrét javaslatokat a kommunikációs politika végrehajtása és annak jogi és pénzügyi hatása vonatkozásában;
25. úgy véli, hogy a tájékoztatási intézményközi csoport munkáját elemezni kell annak eldöntése érdekében, hogy lehet-e azon javítani; úgy véli, hogy a csoportnak jellegében elsődlegesen politikainak kell lennie és garancianyújtóként kell eljárnia, valamint hogy tagjainak számát csökkenteni kell, hogy hatékonyabban tudjon működni;
26. hangsúlyozza a páneurópai politikai pártok és választókerületeik EU-s ügyekre vonatkozó párbeszédekben való szorosabb részvételének szükségességét;
27. támogatja az ombudsman által az átláthatóság nagyobb mértékű hitelének elősegítésében nyújtott szerepének megerősítését;
28. az olyan meglévő finanszírozási programok felhasználását ajánlja, mint például az egész életen át tartó tanulás, az ifjúság, a polgárok Európáért, a média és a kultúra, az európai integráció megfelelőbb kommunikálása céljából, feltéve, hogy az egyedi programok célkitűzéseit teljes mértékben tiszteletben tartják;
29. hangsúlyozza, hogy a sikeres kommunikáció érdekében alapvető fontosságú a tagállamok aktív támogatása és ennél fogva felszólítja a tagállamokat, hogy találják meg az EU közös kommunikációs erőfeszítéséhez történő hozzájárulás módjait;
30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

2006 februárjában a Bizottság közzétette az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvet. A szöveget arra szánták, hogy ellensúlyozza az alkotmányról szóló szerződésnek a francia és dán népszavazáson történő visszautasítása által kiváltott hatást és megállítsa az euroszkepticizmus általános kialakulását.

A fehér könyvben a Bizottság hangsúlyozza az Unió és polgárai közötti megosztottság áthidalására szánt, új európai kommunikációs politika kínálta hajtóerőt. Ebben a jelentésben az előadó a Bizottság fehér könyvében előterjesztett javaslatokra vonatkozó saját megjegyzéseit ismerteti.

1. A közös elvek meghatározása

A Bizottság javasolta egy, a kommunikációra vonatkozó magatartási kódex létrehozását, tehát azt, hogy közös szabályokat dolgozzanak ki az európai intézmények, a nemzeti testületek stb. számára, amivel megteremtenék azt az alapot, amihez a kommunikációs politikákat hozzá lehetne illeszteni. Az előadó úgy véli, hogy ez nemcsak alapvetően hibás, hanem nem kívánatos elgondolás is egyben, mivel a kódex csak egy szegényes pótlása lenne az eredeti jogalapnak. Az európai intézmények valójában nem rendelkeznek kimondottan tájékoztatásra és kommunikációs célokra szánt közösségi jelentések tekintetében jogalappal. Ennek eredményeképpen a Bizottság túl gyakran engedi meg magának, hogy a felelősségi körén kívül eső területen működjön, sőt akár azt, hogy propagandát terjesszen. E buktató elkerülésének legjobb módja azonban nem az, hogy a kommunikációs politikát egy magatartási kódexre alapozzák, hanem az, hogy az Európai Tanácsban törekedjenek a tagállamok egyhangú határozatára, lehetővé téve ezzel egy olyan eszközt, ami – a Szerződés 308. cikke értelmében – teljes értelemben vett jogalapot nyújthat.

Ezen túlmenően az EU-s intézmények által betartandó magatartási szabályok megállapítása a független és önállóan meghatározott vélemény hatókörét csökkentő, kedvezőtlen következményekhez vezethet. Az előadó éppen ezért nem véli úgy, hogy a Parlamentre egy olyan kódexnek kell vonatkoznia, ami azt határozná meg, hogy miként kellene az európai polgárokkal kommunikálnia.

2. A polgárok felhatalmazása

Mivel európai közszféra nem létezik, az intézményeknek olyan eszközöket kell alkalmazniuk, amelyek a lehető legtöbb európai polgár számára lehetővé teszik az információhoz való hozzáférést. Ha az Unió hallatni akarja a hangját, akkor az európai ügyeket nemzeti, regionális, és helyi szintre kell vinnie. Nem célszerű azonban a polgárokat a részvétel és a párbeszéd elsődleges mozgatórugóinak tekinteni. Nincs értelme figyelmesen meghallgatni a polgárok mondanivalóját, ha azok nem megfelelően tájékozottak. Mielőtt a polgárok által nyújtott visszajelzést felhasználnák, az európai intézményeknek meg kell találniuk annak módját, hogy miként továbbítható valamennyi olyan információ, amire a részvételükhöz és az

európai projekttel való azonosulásuk érdekében szükség van. Az információ az első, máskülönben nem lehetséges a vélemény kialakítása. Vagy mindenesetre használható vélemény kialakítása. Ezért kell annak az elvnek irányadónak lennie az EU információs és kommunikációs politikájára, amely szerint nem a polgároknak kell utánajárniuk az információknak, hanem az információknak kell a polgárokhoz eljutniuk.

3. A média és az új technológiák felhasználása

A fehér könyv túlságosan nagy hangsúlyt helyez arra az elgondolásra, hogy a polgárokkal folytatott párbeszéd és kommunikáció az intézmények által tett kezdeményezéseken keresztül hangolható össze. Következésképpen jobban támaszkodik az új technológiákra, mint a hagyományos tömegmédiára. Úgy tűnik, hogy olykor alulbecsüli a tömegmédiá által a társadalomra gyakorolt hatást.

Az előadó úgy véli, hogy létre kell hozni az elsődleges fontossággal bíró intézkedések jegyzékét, ami például az európai intézményeknél dolgozó újságírók jobb munkakörülményeire, az információs szakemberek képzésére, a jobb közvetlen kommunikációs módszerekre stb. összpontosít.

4. Az európai közvélemény megértése

A Bizottság a helyes gyakorlatok cseréjének elősegítése és a szinergia kialakítása céljából a nemzeti közvélemény-kutató szakemberek hálózatának létrehozását javasolja. Az előadó azonban úgy véli, hogy jobb volna a meglévő forrásokat összehangoltabb módon használni, hogy a legnagyobb haszonra lehessen szert tenni. Az információk és a helyes gyakorlatok egy új európai közvélemény-megfigyelőközpont létrehozása nélkül is kicserélhetők. A megfigyelőközpont létrehozása rövid távon valószínűleg megkérdőjelezhető intézkedési folyamat volna, mivel a már összegyűjtött adatokat teljes mértékben hasznosítani kell, mielőtt egy ilyen jellegű vállalkozásba belekezdenénk.

5. Együttműködés

A tagállamok számára létfontosságú, hogy részt vegyenek az EU információs és kommunikációs politikájában. Nélkülük jóformán lehetetlen lenne az üzenetközvetítés. Figyelmet kell fordítani arra, hogy nagyobb mértékben összpontosítsanak arra, mi hangzik el, annak biztosítása érdekében, hogy az üzenetek a polgároknál a megfelelő hurokat pengetik meg azzal, hogy a különféle aggályokkal foglalkoznak. Sikeresen kell tudnunk kifejteni azt, hogy mit tehet Európa az egyes polgárok számára. Meg kell találnunk annak módját, hogy nagyobb súlyunk legyen az információs és kommunikációs politikát illetően regionális és helyi szinten. Az olyan érdekelteknek, mint a politikai pártok, képesnek kell lenniük arra, hogy az európai politikák támogatására mozgósítsák a polgárokat, és ennek megfelelően létfontosságú szerepük van.

Az előadó úgy véli, hogy a Parlamentnek, a Bizottságnak, és a Tanácsnak fokoznia kell a háromoldalú párbeszédüket és e célból szorosabban össze kell hangolniuk tevékenységeiket.

A tájékoztatási intézményközi csoport az egyetlen olyan fórum, ahol a Bizottság és a Parlament információs és kommunikációs szolgálatai elképzeléseiket ötvözhetik. A csoport alapvető feladata a PRINCE program prioritásainak meghatározása. A program hatálya alá nem tartozó kezdeményezéseket egyedi intézkedéseként kezelik és azokat a Bizottság vagy – adott esetben – a Parlament ösztönzésével valósítják meg. Az előadó úgy véli, hogy a PRINCE programnak több prioritásterületet kell öveznie és minden egyes intézménynek csak

akkor szabad egyedi intézkedést tennie, ha az szükséges. Az intézményközi csoportnak ezen felül jellegében elsődlegesen politikainak kell lennie, és tagjainak számát csökkenteni kell a nagyobb mértékű működési hatékonyság érdekében.